

REDACȚIA

Arad, Deal Ferenor-otoza nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 „
pe 1/4 an . . . 5 „
pe o lună . . . 2 „

N-rii de Duminică pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deal Ferenor-otoza nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Stăt abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Serioși refranose nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

După alegere.

Dr. N. Oncu, în vorbirea ce a ținut Joi în catedrala din Arad, a arătat motivele cari au condus majoritatea Sinodului să aleagă episcop pe protosințelul I. I. Pap.

•Nu momente personale ni-au condus — a zis veneratul nostru amic — căci cel ales nici odată n'a făcut parte din partidul nostru; pe teren bisericesc am lucrat însă împreună ani d'arândul și în starea grea prin care trece eparchia noastră, sgduita de neînțelegeri interne și vicisitudini externe, în persoana alesului am crezut să găsim pe păstorul care va readuce între credincioși pacea și dragostea frățească, ear înafară respectul către așezămintele noastre bisericești, pentru-că prosperarea acestora este ce ne preocupă în primul loc.

•Pasul nostru a fost călăuzit de dragostea către biserică, de interesele superioare ale acesteia.

De aceea, nou alesul cu drept cuvânt a și putut zice, că pentru a răspunde dorințelor generale și pentru a lecuși relele ce sunt de îndreptat, se consideră de alesul nu a unui partid, ci de al eparchiei. . .

Acesta-i punctul de vedere cel corect. Acesta-i principiul în contra cărui au păcătuit, după alegerea lui Vasilie Mangra, aderenții lui Hamsea, contribuind astfel la destrămarea ce cu toții am observat, destrămarea care a scăzut vaza bisericii înăuntru și înafară, și încă în așa măsură, în cât aproape se acreditase credința că alegându-se Hamsea, el va trebui să risipească pe mangriști, în primul rând pe Mangra, despre a cărui demnitate în biserică presa maghiară îndeosebi vorbea ca și despre un lucru foarte efemer. . . Chiar din convorbirea ce redactorii ziarelor locale au avut Joi cu nou alesul episcop se degajează credința aceasta. Ei întrebaseră adică dacă noul episcop va ține în vicariat pe V. Mangra. . . . . Parcă vicariatul este un post administrativ ca o pretorie, care să depindă dela capriciul stăpânilor comitatului, ear nu un apostolat bisericesc încredințat pe viața celor mai demni dintre fi. Răspunsul, dat în privința aceasta de noul episcop, este bun. Ear dovada cea mai viue despre răul ce se incubase în biserică și puțină considerație ce străinii dau bisericii noastre — sunt chiar întrebările ce ziaristii maghiari îndrăznesc să pună unui nou episcop. . . . . Ei întreabă adică de reverzalit ce au auzit că ar fi dat noul episcop mangriștilor și vor lămuriri asupra tainicului pact ce s'ar fi încheiat între ales și alegători. . . . . Ce presupunere infamantă. Par-că noi am face țig asupra bisericii! Nou alesul episcop a fost prea generos când pe gazetarii cu asemeni gândiri nu i-a trimis la Hamsea, căci acesta i-a obișnuit cu asemeni idei despre fruntașii bisericii române.

Ceea-ce amicii nostri cer nou alesului episcop a spus-o Mercuri seara Vasilie Mangra nu în taină, ci în fața a doi-spre-zece fruntași: bunătate către toți fir bisericii, dreptate năpăstui-

ților, milă celor cu greșeli, apărarea sfintelor instituțiuni bisericești și școlare, cuminenie și demnitate față de autoritățile superioare, recunoașterea meritelor și prigonirea păcatelor, — acestea i-a cerut și arăta a fagădui candidatul de Mercuri seara. . . . . Și toate acestea li-a repetat alesul, Joi, înaintea altarului dumnezeiesc.

Cât privește acum comentariile ce face presa maghiară, noi le vom reproduce și le vom da importanță cel mult din punct de vedere informativ. Cititorii nostri să se clarifice asupra ciudățeniilor cugetării ungurești. În acțiunea noastră bisericească nu ne vom conduce, bine înțeles, ținând cont de câte se scriu și cu atât mai puțin e permis să ne lăsăm nici unui nici altui seduzi de anume tendențe ce răsuflă din scrisurile presei maghiare. . . . . Unele ziare, îndeosebi cel inspirat de comitele suprem al comitatului nostru, cer și acum capul vicarului Mangra, căci în definitiv asta s'a urmărit prin neîntărirea sa de episcop. Autoritatea lui Mangra a crescut însă chiar în urma alegerii de Joi, și anume nu numai din cauză că printr'ensul s'a ajuns la isbândă, ci pentru-că el și amicii sei tocmai Joi a nimicit acuza cea mai des accentuată și crezută de mulți: că ar fi prea personal și în acțiunile sale nu se conduce totdeauna de interesul suprem bisericesc, ci umblă după interese de — partid!

Nu, n'au jucat aici rol interese de partid. Cu atât mai puțin — politica. Nici noi nu ni-am grupat din punct de vedere politic și nici alesul episcop n'a făcut politică.

Ci ni-am strâns în giurul lui să măntuim biserică de cel rău.

Russu Șirianu.

Un incident.

În decursul actului de alegere săvârșit Joi în catedrala din Arad ear a ieșit la iveală o ciudățenie mețianistă. În adresa prin care-l înstitue mandatar al său la alegerea din Arad, I. P. Sa Mitropolitul Mețianu i-a impus P. C. Sale d-lui protosințel Roșca să ia în scris declarația dacă cel ales primește ori nu mitra episcopescă.

Deputatul V. Tomici a observat îndată ciudățenia aceasta și după ce a arătat că ea nu este nici conform canoanelor nici Statutul organic, a protestat în contra apucăturii să se creeze în deprinderile electorale bisericești astfel de precedente fără de nici un înțeles.

Dar nu e nici măcar executabilă această dispoziție, cel puțin nu în toate cazurile. Să presupunem anume că alegem o persoană care nu e de față. Cum o să răspundă și să dea în scris dacă primește ori nu alegerea? Și ce ar urma: Sinodul să stea în permanență până se va primi răspunsul? căci Mitropolitul așa zice în adresa sa: dacă persoana aleasă n'ar primi îndată mitra episcopescă, să se procedeze la altă alegere.

Aceste obiecțiuni ale d-lui Tomici au fost aprobate de întreg Sinodul. Mulți au zămbit auzind ce fel de dispoziții neserioase a luat Mitropolitul și dacă nu s'a încins o discuție mai animată, este a se mulțumi numai intervenții cu tact a d-lui mandatar, care a știut să potolească spiritele, rugându-l să aiba încredere toți că va ști ce să facă de cumva se va ivi vre-o greutate.

VORBIREA D-LUI Dr. NICOLAE ONCU

rostită Joi în catedrala din Arad.

Prea C. D-le protosințel mandatar!

Venerabile Sinod!

Dați-mi voe ca în aceste momente solemne, să dau expresiune sentimentelor de cari sunt cuprinsse sufletele noastre și să fac declarațiunile cvenite în fața actului important săvârșit prin alegerea de astăzi.

Mai înainte de toate Vă mulțumesc, Prea Cuv. Domnule Părinte, pentru ostenețele ce V'ați dat, și pentru înțelepciunea și tactul deosebit cu care ați condus și încheiat acest memorabil act de alegere.

Îndeosebi mă simțesc foarte fericit când Vă ved în fruntea acestui Sinod și în mijlocul nostru ca o vie mărturie a chipului de vedere și de purcedere a sinodului nostru, atunci când e vorba de exerciarea votului său de alegere și de atitudinea sa în fața misiunii sale atât de frumoase și totodată atât de grele, în chestia de îndeplinire a scaunului episcopesc rămas în veduție o vreme atât de îndelungată.

Prea Cuvioase Părinte! Din toată atitudinea noastră ați luat, sigur, deplina convingere, că noi și întreaga noastră diecesă am fost pe nedreptul bănușiți și vorbiți de rău. S'a scris și ni-s'a spus, că la noi domnește un spirit de anarhie, de disordine și de soluție, și pentru că în vremurile trecute cutare nesocotit, om afară din sinul sinodului și afară de sinod și-a permis unele vociferări necuviincioase la adresa unor deputați sinodali, zic pentru aceasta întempleră a fost învinuit și cu desăvârșire pe nedrept s'a calomniat sinodul și întreaga noastră Diecesă (aplaude). Pentru un vinovat s'au condamnat 600 mii suflete din Diecesă. (Așa e, așa e!)

Socotesc că dimpreună cu mine întreg Sinodul va respinge aceste acuze pe cât de temerare, pe atât de nedrepte aruncate în fața unui Sinod, reprezentant al întregii Diecese. (aplaude) Am fost adânc consternați, când am văzut pusă sub acuză întreaga noastră Eparchie pentru vociferările unui nesocotit și când am văzut că pe acest temel se luaseră deja dispoziții ca Si noadele noastre să se țină sub asistență polițială și pentru susținerea ordinii în sfânta noastră biserică să se reclame chiar și asistența puterii armate: atunci când totul era în cea mai perfectă ordine și liniște (Așa e, așa e!)

Aceste acuze se ridicară mai vârtos în contra noastră, cari în totdeauna și în toată activitatea noastră pe terenul bisericesc am dat cea mai eclatantă dovadă despre spiritul nostru de ordine și respectul nostru față de legile și autoritățile noastre (lungi aclamații.)

Suntem prea fericiți, când în fața Prea Cuvioșiei Voastre și mai vârtos și după decursul acestui Sinod electoral, cu fruntea deschisă și cu toată tăria sufletelor noastre protestăm în numele Diecesei noastre contra acestor acușături, și constatăm că și sub acest raport noi și Diecesă noastră pe nedreptul am fost acușată și vorbiți de rău. Demnitatea noastră de deputați sinodali și răspunderea ce o avem

pentru faptele noastre ca reprezentanți ai clerului și poporului ne impune să restabilim adevărul și să declarăm că noi și pe aceasta temă, dimpreună cu Diecesă noastră, am fost pe nedrept acușată și calomniată, fiind-că în toate acțiunile principiul nostru este disciplina, respectul și ordinea bună în toate afacerile noastre bisericești.

În legătură cu aceasta, noi cari nici-odată și sub nici un fel de împrejurare în discuțiunile și afacerile noastre bisericești nu am admis politica, earăși pe nedrept și pentru anumite interese străine de interesele bisericii noastre, acușată am fost că suntem resvrătitori contra ordinii de stat și contra legilor țării noastre, atunci când noi dincontră, la toate ocașiunile am dat cea mai vie dovadă despre sentimentele noastre de respect față de legile țării și de nemărginită iubire față de patria noastră. Și mai vârtos în aceste momente solemne ținem să o declarăm, că respingem toate acușăturile nedemne și injuste de nepatriotism ce ni-s'au aruncat și necontenit ni-s'aruncă în față, și că suntem cu toții tot atât de jalosi, cât și iubitori ai patriei noastre, unde zac osămintele părinților și strămoșilor nostri.

Ținem totodată să declarăm și aceea, că în viața noastră bisericească niciodată nu am fost conduși și nu urmărăm interese nici de partid nici personale, ci în totdeauna am fost și suntem călăuziți de interesele mari ale bisericii noastre. Țin să o declar, că niciodată în biserică noastră nu am fost conduși nici de dușmănie, nici de ură față de nici o persoană — pentru-că pentru noi în fața sfintei cauze ce o reprezentăm, persoanele nu împoartă: ci am purtat lupta pentru principiile de buna ordine și pentru estirparea duhului rău din biserică.

Am luptat contra intrigelor, nepotismului și altor răutăți, ce au băntuit pacea și ordinea legală din diecesă. Lupta noastră a fost dictată și în tot deuna inspirată de cele mai calde și curate sentimente pentru binele obștesc, și nici odată nu a fost dată lupta de frate contra fratelui, ci lupta dreaptă de principii, o rivalizare nobilă pentru binele și pacea din biserică. Despre aceasta s'a dat chiar azi o puternică dovadă, când am dat votul nostru Prea Cuvioșiei Sale părintelui Ioan I. Pap tocmai fiindcă nu este omul partidului, ci curat este omul bisericii (aplaude).

Sub acest steag am purtat și lupta și am raportat și învingerea de astăzi, din care după convingerile noastre bisericești și românești ca rezultat final conform aspirațiunilor și credinței noastre dorim, să nu reiasă nici învingător nici bătut nimenea dintre noi, ci voim să iasă învingătoare sfânta noastră biserică, în mână cu steagul păcii, al înțelegerii și al dragostei dintre frații de aceeași limbă și credință.

Să deie ceriul, ca ziua de azi să fie începutul unei ere nouă de reculegere, de regenerare, de dragoste și de nobilă emulare între fiii aceste diecese; — deie ceriul ca în locul resvrătirilor și uneltirilor netrebnice din trecut, în locul urgiilor și orgiilor peste cari am trecut, în locul aten-

„ZLAGNEANA“

institut de credit și economii societate pe acții în Zlagna.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zlagneana“, societate pe acții să convoacă prin aceasta la

a V-a adunare generală ordinară,

conform §-lui 16 din statutele societății, pe Sâmbătă, la 14 Martie st. n. 1903, la orele 10 a. m., eventual la 21 Martie st. n. 1903 în localul școlii române gr.-or. din Zlagna, cu următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghere.
2. Impărțirea profitului curat.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1903 pentru membri direcțiunii și comitetului de supraveghere.
4. Sortarea și alegerea a 2 membri din și în direcțiune, conform §-lui 32.
5. Eventuale propuneri în sensul statutelor.

Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală sunt poțitiți conform §-lui 52 din statute, a-și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății în Zlagna, la „Albina“, în Sibiu, la „Victoria“ în Arad, la „Făgetana“ în Făget, la „Auraria“ în Abrud, la „Detunata“ în Bucium și la „Buciumana“ în Bucium Poeni.

Zlagna, 29 Ianuarie 1903.

DIRECȚIUNEA.

Active		Bilanț cu 31 Decembrie 1902.		Pasive	
Cassa	Cor. 2382.79	Capital	Cor. 50000.—	Depuneri	„ 57293 60
Esecompt	„ 173641.—	Reescompt	„ 60067.	Fond de rezervă	„ 3286.78
Obligațiuni	„ 1786.—	Creditori	„ 326.63	Dividendă neridic.	„ 558.25
Hipotecă	„ 1219.—	Int. trans. ant.	„ 5163.33	Profit curat	„ 5027.84
Debitori	„ 1310.—				
Mobiliar K. 538.50					
10% am. „ 43.85 Kor.	394.65				
Int. de reesc. ant.	„ 989.99				
	<u>181723.43</u>				<u>181723.43</u>

Debit		Contul perdere și profit.		Credit	
Inter. de depuneri	C. 3091.80	Inter. de escompt	C. 8037.69		
Salare	„ 2458.25	„ „ obligațiuni	„ 66.35		
Chirie	„ 400.—	„ „ hipotecă	„ 34.40		
Dare	„ 932.97	„ „ întârziere	„ 4971.44		
Cont. după int. de dep.	„ 309.18				
Spese	„ 369.49				
Porto	„ 87.—				
10% amortisațiune	„ 43 85				
Marce de prezență	„ 389.50				
Profit net	„ 5027.84				
	<u>13109.88</u>				<u>13109.88</u>

Zlagna, 31 Decembrie 1902.

Emanuil Beza m. p., director executiv. Stefan Păsculeț m. p., cassar. Adam Damian m. p., comptabil.

Direcțiunea:

Pr. Vasile Fodor m. p., președinte. Iosif Magda m. p., N. Cristea m. p., Dominic Rațiu m. p., Stefan Corpade m. p., P. Prescan m. p., membri în direcțiune.

Subsemnatul comitet de supraveghere am esaminat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Comitetul de supraveghere:

V. Damian m. p., Dionisie Costea m. p., Ioan Lucăcel m. p., Petru Hanches m. p.

Văchetea în provincă gratuit!

Cornel Tămășdan,

prăvălie de coloniale, de delicatose și de ape minerale.

Arad, Iozeffherczeg-ut nrul 12.

Isi recomandă prăvălia bogat asortată, unde să capătă din primul isvor articoli de coloniale și delicatose, tee și rumul cel mai fin din străinătate, tot felul de ape minerale, vinuri din țară și din străinătate, șampane franceze și ungurești, cognacuri, toate cu prețurile cele mai moderate.

Asigurând P. T. public despre un serviciu prompt și ieftin sunt

cu deplin respect

Cornel Tămășdan.

La plățile în bani gata se dau favoruri de 2 procente.

Serviciu prompt și grabnic.

Telefon nr. 419.

Telefon nr. 419.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și felosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceala la mâni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul current, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înținare.

624-141

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la erpi și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K colțul str. Kálmán.

Spre binevoitoarea atențiune!

Am onoare a Vă încunoștința, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 24 vis-à-vis de biserica reformată, un institut de

lithographie, cyncographie și autographie.

Efectuesc tot felul de lucrări cari se țin de aceste branșe, precum: cărți de vizită, de adrese, bilete de logodnă și cununie, invitări, vignete, capete de scrisori, placate (afize), note, blanchete, caete de caligrafie, de desen peisage, atestate, diplome, acții, libele de depunere și tot felul de lucrări artistice și în culori etc. etc. Prețuri moderate.

Asigurându-Vă, că mi voi da toată silința, să îndeplinesc lucrările primite cu cea mai mare punctualitate și promptitudine, conform gustului și dorinței, Vă rog să binevoiți a mă onora și sprijini cu prețuitele D.-Voastre comande.

Cu toată stima:

PETRU SIMTION,
proprietar de lithographie.